

Jelenségálapú tanulás (Phenomenon Based Learning)

- A hozzászóláshoz [regisztráció](#) és [bejelentkezés](#) szükséges

Módszer típusa

Tanítási-tanulási módszerek

Tanítási-tanulási módszer típusa

Tanulóközpontú

Rövid összefoglalás

A PhBL egy holisztikus, tanulóközpontú megközelítés, amelyben a jelenségeket teljes egészésként, valós kontextusban tanulmányozzuk.

A módszer kifejtése

Ez az új módszer a tanulók kíváncsiságából, motivációjából, autonómiájából és egyéni megfigyeléseiből ered, amelyek célja, hogy kérdéseket tegyenek fel és megértsék a körülöttük lévő elsöre egysíkú, de valójában igencsak összetett, többdimenziós jelenségeket. A tantárgyi tanuláson túllép, de nem helyettesíti azt. Sokkal inkább szélesebb, multidiszciplináris perspektívába helyezi a tanulást. A cél, hogy az iskola és a társadalom közötti együttműködés jobb legyen, a tantárgyak közötti határok elmosódjanak, valamint sokszínű tanulási módszerek terjedjenek el a tanárok körében.

A konstruktivista pedagógiára épülő, felfedező tanulás legjobb terepei a laborok, iskolai makerspace-ek. A módszer használata tág időkeretet igényel, ami a hagyományos órarend átgondolását követeli meg. A módszer tanári problémafelvetéssel indul. Utána a diákcsoporthok tervezőmunkába fognak. A

projektmunka megtervezése ugyanolyan fontos, mint a probléma későbbi szakmai megoldása, mert nagy pedagógiai hozzáadott értéket termel; segíti a tanulók felelősségvállalását és szervezőképességét. A tanár inentől tanulási coach-ként dolgozik, időről-időre meghallgatva a tanulók előrehaladási jelentését (prezentációját). Végül, a tanár feladata az önálló tanulással megszerzett ismeretek rendezése és visszacsatolása a tanulmányok főáramába.

A módszerrel kapcsolatos kihívások, buktatók és azok kezelése

A módszer alkalmazásának előnyeinel leírtak csak akkor érhetőek el, ha annak alkalmazását megelőzi az alapos és szakszerű tanári munka.

Nagy munka előkészíteni, megtervezni a módszer alkalmazását, így a legnagyobb „akadály” a ráfordított idő, a pontos tervezés.

A legnagyobb kihívás – a módszert nagyon sok helyen alkalmazó finn pedagógusok szerint – az, hogy a hagyományos tanítás tkp. tilos a tanároknak. A módszer lényege az, hogy nem a kész (tankönyvekbe rögzített) tudást osztjuk el a tanulók között, hanem hagyjuk, hogy ők fedezzék fel és alkossák meg (konstruálják) a tudást. Ez nagyon felértékeli a tanárok pedagógiai tudatosságának jelentőségét: (a) pontosan kell tudni, hogy ez a módszer mire és meddig jó, és (b) hogyan illeszkedik a tankönyvek és tantervek által kijelölt tanítási-tanulási főáramba.

Gyakorlati tippek a módszer alkalmazásához

A tanítás három nagyobb szakaszból áll: **megismerkedés, kutatás, döntéshozás**. A diákok mindenekelőtt megismerkednek a témával, majd kisebb kutatási projekt keretében és a kutatás elvégzése után levonják a következtetéseket, végül döntést hoznak.

Az első szakaszban nagyon fontos a gyakorlatiasság. Az adott kérdéskört valamilyen hétköznapi problémával, a tanulók életének valamelyik mozzanatával vagy valamilyen aktuális társadalmi problémával kapcsolják össze. Ebben a szakaszban a fő cél a diákok motiválása és érdeklődésük felkeltése. Ha a tanulók valamilyen szempontból magukénak érzik a témát, sokkal szívesebben foglalkoznak vele, és hatékonyabban tudnak majd tanulni. A kérdéskör aktualitása is fontos, valamint a tanárok igyekeznek helyi, regionális szempontokat is belevenni a kérdés megtárgyalásába.

A következő fázisban a diákok minikutatást végeznek, különböző problémákkal szembesülnek, amelyeket közösen kell megoldaniuk. Az első fázisban felvetett problémákat igyekeznek ekkor megoldani, különböző tudományterületek módszereinek együttes használatával. A kutató, felfedező tanulás során nagyon fontos, hogy a csoport tagjai összehangoltan tudjanak együttműködni, következtetéseket levonni.

A harmadik szakaszban a tanulók alkalmazzák azokat az információkat és készségeket, amelyeket a második szakaszban a kutatás során megszereztek. Megoldást kell találniuk az első szakaszban felmerült problémákra, vagy legalábbis állást kell foglalniuk a kérdésben. A cél itt is az, hogy a saját életükben vagy valami tágabb társadalmi kérdésben döntést tudjanak hozni, a játszva-kutatva megtanult dolgokat alkalmazni is képesek legyenek.

Tanári, tanulói visszajelzések

„Az idei tanévben második alkalommal került be az iskola munkatervébe a jelenség alapú tanulás hete. A tanításra és a tanulásra vonatkozóan az a szándék vezetett bennünket egy ilyen hét munkatervbe építésében, hogy a tanulók az őket körbe vevő környezet jelenségein keresztül felfedezzék azt, hogy az az iskolában kapott információk kötődnek a mindennapokhoz, a megszerzett tudás hasznosítható a gyakorlati életben is.

A közlekedéshez, mint jelenséghez kapcsolódóan, tantárgyanként eltérően, de saját reflexiókat is kialakíthattak és a tudományos fogalmakat a tevékenységeken keresztül ismerhették meg. Minden tantárgyban megjelentek a közlekedéssel kapcsolatos tudásanyagok, legyen szó reál vagy humán tantárgyakról.... A cél, hogy hosszabb távon, ezeken a heteken a tanulás egy adott jelenség komplex vizsgálata köré szerveződjön, és a tanulók kutatómunkája legyen meghatározó a vizsgált jelenségek mentén.”

(Móricz Zsigmond Református Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium WEB-lapjáról)

A módszer előnyei

A különböző tanulásterületek összekapcsolása által nemcsak a tananyag válik életszerűbbé és izgalmasabbá, de a világ összefüggéseit is könnyebb felismerni.

A jelenség különböző megközelítése csoportmunkában, közös párbeszéden, vagy akár szabadban megtett felfedezéseken (ez mindig a témától függ) át zajlik. A cél

az, hogy a tanulókat további kíváncsiságra, kérdések feltevésére ösztönözzük, hogy megértsék az összképet és mélyebb tudást szerezzenek. A motiváció serkentése is fontos, és a jelenségalapú tanulás arra is lehetőséget ad, hogy minden tanuló személyre szabott házi feladattal térjen haza.